

стратегічним інструментом цифрової адаптації. Гнучкість, швидкість прийняття рішень, інтеграція цифрових технологій і управління ризиками стають ключовими факторами ефективності сучасного фінансового забезпечення. Успішна трансформація фінансових підсистем підприємства залежить від здатності організації адаптуватися до нових цифрових викликів і одночасно ефективно управляти традиційними елементами фінансової системи.

Список використаних джерел

1. Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2025). Digital Transformation Of The Financial Market In The Context Of Ensuring Inclusion. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, 3(17), 312-319. Retrieved from <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/557>

2. Krysovaty A., Ptashchenko O., Ivashchenko O., Karp V., Kurtsev O. (2025) The Influence Of Digital Economy On Financial Management And Analysis: Transforming Business Processes In Global Enterprises. *International Journal for Quality Research*. 19(3) 873–886, DOI: 10.24874/IJQR19.03-13, <https://www.ijqr.net/paper.php?id=1275>, <https://www.ijqr.net/journal/v19-n3/13.pdf>

3. Десятнюк О., Крисоватий А., Птащенко О. Розвиток фінансового інструментарію бізнесу в умовах цифрової інклюзії. *Журнал стратегічних економічних досліджень*, № 6(17), 2023. - С.28-37, URL: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-3.pdf>, DOI: 10.30857/2786-5398.2023.6.3

УДК 338:33

П'ятак Т.В.

к. т. н., доц., професор кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану

Вступ. Воєнний стан в Україні створив безпрецедентні виклики для економіки та підприємницького середовища. Руйнування інфраструктури, логістичні проблеми, дефіцит ресурсів і зниження ділової активності спричинили значні труднощі для функціонування бізнесу. В таких умовах особливої актуальності набуває питання ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства, яке забезпечує стабільність його діяльності та стійкість до кризових явищ.

Висвітленню проблем формування та управління фінансовими ресурсами підприємств присвятили свої публікації такі українські науковці як Р. Волощук, О. Герасимчук, О. Гудзь, О. Жук, Т. Журавльова, В. Ізюмська, та інші. Водночас сучасні виклики для фінансової системи України, які породила війна, сприяли

появі нових проблем у сфері управління фінансовими ресурсами підприємств, які потребують негайного вирішення.

Метою роботи є дослідження особливостей управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану та визначення напрямів підвищення ефективності фінансової політики у кризових обставинах.

Результати дослідження. Фінансові ресурси підприємства — це грошові кошти у власному, позиковому та залученому капіталі, які використовуються для забезпечення його господарської діяльності, розвитку та виконання фінансових зобов'язань. Управління цими ресурсами включає такі основні етапи: планування фінансових потоків, формування джерел фінансування, оптимальний розподіл коштів і контроль за ефективністю їх використання.

У стабільних умовах управління фінансами спрямоване на максимізацію прибутку та забезпечення ліквідності. Проте під час війни акцент зміщується на збереження платоспроможності, мінімізацію ризиків і зниження фінансових витрат.

Серед основних проблем управління фінансами під час воєнного стану можна виокремити: інфляційні коливання, зменшення обсягів виробництва і доходів, нестабільність податкової політики, порушення логістики та зростання витрат на енергоресурси, втрату доступу до кредитних ресурсів.

Для мінімізації негативних наслідків підприємства повинні впроваджувати антикризове управління фінансами, що базується на короткостроковому плануванні, оперативному моніторингу витрат і диверсифікації джерел фінансування.

До основних напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства можна віднести:

1. Антикризове фінансове планування: сценарне прогнозування, формування резервів ліквідності, щомісячний перегляд фінансових планів.
2. Оптимізацію витрат: аудит витрат, відмова від непрофільних напрямів, перехід на енергозберігаючі технології.
3. Диверсифікацію фінансування: гранти, пільгові кредити, пошук партнерів.
4. Контроль за дебіторською заборгованістю: скорочення термінів оплати, передоплата, цифровий облік.
5. Цифровізацію фінансових процесів: ERP-системи, електронний документообіг, автоматизація аналітики.

В умовах війни держава виступає ключовим партнером бізнесу у сфері фінансів. Основними інструментами підтримки є пільгове кредитування малого та середнього бізнесу, податкові пільги та відстрочки, грантові програми для релокації підприємств, державні замовлення у сфері оборонно-промислового комплексу. Завдяки цим заходам держава допомагає підприємствам зберегти робочі місця, підтримувати виробництво та забезпечити надходження до бюджету навіть у кризових умовах.

Після завершення війни основними пріоритетами у фінансовому менеджменті стануть: реструктуризація боргів, залучення іноземних інвестицій,

розвиток інноваційного фінансування, адаптація до європейських стандартів управління фінансами.

Висновки. В умовах воєнного стану ефективно управління фінансовими ресурсами є критичним чинником виживання підприємства. Його успіх залежить від оперативності прийняття рішень, гнучкого планування, контролю за витратами та диверсифікації фінансування. Раціональна фінансова політика, поєднана з державною підтримкою, цифровізацією та стратегічним мисленням, дозволяє українським підприємствам не лише зберегти фінансову стійкість, а й закласти основу для післявоєнного економічного зростання.

Література:

1. Фінанси підприємств: підручник /За ред. Н. О. Власової. Харків : Світ книг, 2018. 437 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/50666>
2. Солоненко Ю., Панасюк П. Державна підтримка та стимулювання бізнесу України в умовах війни. *Галицький економічний вісник*, № 3 (82) 2023. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/82/1179.pdf>
3. Інструменти підтримки бізнесу у воєнний час. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/instrumenty-pidtrymky-biznesu-u-voyennyu-chas-hruden-2024-r>
4. Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України. Державна програма підтримки бізнесу в умовах війни «5–7–9%». URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=7e65b42d-7ede-4bd0-a513-63dd2e81e5e6&title=DerzhavnaProgramadostupniKrediti5-7-9-ZPochatkuRokuBiznesOtrimavPilgovikhKreditivNaPonad50-MlrdGriven>

УДК 658.15

П'ятак Т.В.,

к. т. н., доц., професор кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Забезпечення фінансової стійкості підприємства під час війни

Вступ. Фінансова стійкість підприємства є однією з ключових умов його виживання та розвитку, особливо в умовах воєнного стану. Війна в Україні спричинила суттєві економічні втрати, порушення логістичних ланцюгів, скорочення обсягів виробництва та падіння купівельної спроможності населення. У таких умовах підприємства стикаються з проблемами ліквідності, нестачею обігових коштів і невизначеністю на ринку. Тому питання збереження фінансової стабільності набуває особливої актуальності.

Проблеми забезпечення фінансової стійкості підприємств розглядалися у працях таких науковців, як О. Терещенко (аналіз фінансової стійкості підприємства, оцінка структури капіталу); Г. Кірейцев (фінансова безпека та